

GHIDUL SOLICITANTULUI pentru accesarea

Schemei de ajutor de stat „Stimularea microîntreprinderilor din domeniul prelucrării primare a produselor forestiere lemnoase și nelemnoase” aferentă măsurii 123 – „Creșterea valorii adăugate a produselor agricole și forestiere”

Versiunea octombrie 2008

Ghidul Solicitantului este un material de informare tehnică a potențialilor beneficiari ai Fondului European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) și constituie un suport informativ complex pentru întocmirea proiectului conform cerințelor specifice ale FEADR.

Ghidul Solicitantului prezintă regulile pentru pregătirea, întocmirea și depunerea proiectului de investiții, precum și modalitatea de selecție, aprobare și derulare a proiectului dumneavoastră. De asemenea, conține lista indicativă a tipurilor de investiții pentru care se acordă fonduri nerambursabile, documentele, avizele și acordurile pe care trebuie să le prezentați, modelul Cererii de Finanțare, Studiului de Fezabilitate și Memoriului justificativ, Contractului de Finanțare, precum și alte informații utile realizării proiectului și completării corecte a documentelor.

IMPORTANT! *Ghidul Solicitantului se adresează persoanelor care doresc să acceseze fondul european destinat dezvoltării rurale.*

Pentru a obține informațiile cu caracter general, consultați pliantele și îndrumările editate de MADR și APDRP, disponibile la sediile APDRP din fiecare județ și din regiunile de dezvoltare ale României, precum și pe pagina de internet www.apdrp.ro și www.madr.ro.

De asemenea, pentru a obține informații despre FEADR ne puteți contacta direct la sediile noastre, prin telefon, prin e-mail sau prin pagina de internet – vezi datele de contact de la finalul Ghidului Solicitantului.

CUPRINS

1. PREVEDERI GENERALE	4
1.1. <i>Schema de ajutor de stat Stimularea microîntreprinderilor din domeniul prelucrării primare a produselor forestiere lemnoase și nelemnoase</i>	4
2. PREZENTAREA SCHEMEI DE AJUTOR DE STAT	6
2.1. <i>Criterii de eligibilitate pentru beneficiari</i>	6
2.2. <i>Sectoarele care beneficiaza de sprijin financiar în cadrul Schemei de ajutor de stat</i>	8
2.3. <i>Criterii de eligibilitate a proiectelor</i>	10
2.4. <i>Tipuri de investiții și cheltuieli eligibile (lista indicativă)</i>	11
2.5. <i>Tipuri de investiții și cheltuieli neeligibile</i>	12
2.6. <i>Criterii de selecție ale proiectului</i>	13
2.7. <i>Valoarea maximă a fondurilor nerambursabile (intensitatea ajutorului)...</i>	15
3. ACCESAREA FONDURILOR NERAMBURSABILE ACORDATE PENTRU SCHEMA DE AJUTOR DE STAT.....	16
3.1 <i>Completarea, depunerea și verificarea dosarului Cererii de ajutor de stat</i>	17
3.2 <i>Contractarea ajutorului de stat</i>	23
3.3 <i>Achiziții</i>	26
3.4 <i>Plata</i>	28.
4. INFORMAȚII UTILE	29
4.1. <i>Lista Formularelor disponibile pe site-ul APDRP – anexe parte integranta a prezentului ghid</i>	29
4.2. <i>Documente, formulare, declarații necesare întocmirii Cererii de Finanțare...</i>	30
4.3. <i>Documente, formulare, declarații necesare întocmirii Cererii de Plata</i>	44
4.4. <i>Definiții</i>	45
4.5. <i>APDRP în sprijinul dumneavoastră</i>	49

1.1 Schema de ajutor de stat pentru Stimularea microîntreprinderilor din domeniul prelucrării primare a produselor forestiere lemnoase și nelemnoase - XS 28/123F/2008

Termeni Specifici:

Codificarea **XS28/123F/2008** reprezintă: < **XS28/2008**> este numărul de înregistrare al Schemei de ajutor de stat la Comisia Europeană – DG COMP, < **123**> codul măsurii din care se asigura ajutorul de stat, iar < **F**> se refera la codul pentru sectorul sprijinit, respectiv domeniul produselor forestiere lemnoase și nelemnoase.

Obiectivul general al Schemei de ajutor de stat pentru Stimularea microîntreprinderilor din domeniul prelucrării primare a produselor forestiere lemnoase și nelemnoase **numită în continuare XS 28/123F/2008**, instituită potrivit Ordinului ministrului agriculturii și dezvoltării rurale nr. 211/25.03.2008¹ - este cuprins în strategia națională de dezvoltare a IMM-urilor și are în vedere creșterea competitivității microîntreprinderilor din domeniul prelucrării primare a produselor forestiere lemnoase și nelemnoase și obținerea de surse regenerabile de energie din biomasa forestieră, realizându-se, pe aceasta cale, îmbunătățirea performanței generale a întreprinderilor din domeniu.

Obiectivele specifice sunt:

1. Introducerea și dezvoltarea tehnologiilor și procedeelelor pentru obținerea de produse forestiere primare;
2. Adaptarea la noile standarde comunitare atât a activităților de prelucrare, procesare cât și a celei de distribuție a produselor forestiere obținute;
3. Creșterea valorii adăugate a produselor forestiere cu impact asupra îmbunătățirii competitivității microîntreprinderilor sprijinite;
4. Îmbunătățirea calității produselor și obținerea de noi produse forestiere primare, competitive, cu impact favorabil economic asupra procesării ulterioare în întreprinderi

¹ M.Of. nr. 267/2008

din domeniul industriei, și asupra siguranței alimentare, în cazul produselor destinate obținerii de alimente și sau medicamente;

5. Creșterea siguranței ocupaționale pentru populația locală;
6. Menținerea biodiversității și protejarea mediului.

Bugetul total estimat al ajutorului de stat, care va fi acordat în cadrul schemei, angajat pentru întreaga durată de aplicare a acesteia, este echivalentul în lei a sumei de **110.000.000 Euro**.

Sprijinul public nerambursabil reprezintă 80% contribuție comunitară din FEADR și 20% contribuție națională de la bugetul de stat.

*Bugetul alocat pentru schema de ajutor de stat până la 31.12.2008 este de **110 milioane de euro, fonduri nerambursabile pe care le puteți contracta până la data de 31.12.2008***

***ATENȚIE!** Fondurile nerambursabile se pot epuiza înainte de sfârșitul anului, având în vedere că există un interes foarte mare. Așa că, nu așteptați până în ultimul moment!*

2.1 Criterii de eligibilitate pentru beneficiari

Beneficiarii eligibili pentru sprijinul acordat prin **schema de ajutor de stat** – sunt **microîntreprinderile**² care îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

- ✓ **își desfășoară activitatea în România, respectă prevederile Legii 346/2004** privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, cu modificările și completările ulterioare și sunt înregistrate conform prevederilor:
 - **Legii 31/1990** privind societățile comerciale, republicată, cu modificările ulterioare,sau
 - **Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008** privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale, publicată în Monitorul Oficial nr. 328 din 25 aprilie 2008,
- ✓ **să nu fie considerate „firme în dificultate”**, în sensul prevederilor *Orientărilor comunitare privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor în dificultate*. Potrivit acestor reglementări „firma în dificultate” este:
 - a) societatea cu răspundere limitată, la care se constată pierderea a mai mult de jumătate din capitalul social și a mai mult de un sfert din capitalul social în ultimele 12 luni;
 - b) societatea în care cel puțin o parte din asociați răspunde nelimitat de datoriile întreprinderii, atunci când s-a pierdut mai mult de jumătate din capitalul social, așa cum reiese din evidențele contabile ale societății și când mai mult de un sfert din acest capital s-a pierdut în decursul ultimelor 12 luni;

² Având în vedere că Legea 300/2004 *privind autorizarea persoanelor fizice și a asociațiilor familiale, a fost abrogată* de Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 44 din 16 aprilie 2008 *privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale*, publicată în Monitorul Oficial nr. 328 din 25 aprilie 2008, începând cu această dată, beneficiarii **Persoanele fizice autorizate** și **Asociațiile familiale** se înlocuiesc cu **Persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale** sau **întreprinderi familiale**, așa cum prevede noul cadru normativ.

Beneficiarii aflați în relații contractuale cu APDRP au obligația să notifice în scris Agenția referitor la noua formă de organizare pentru care au optat. Radierea din Registrul Comerțului a beneficiarilor care nu și-au exercitat dreptul de opțiune, în condițiile art. 39 din OUG 44/2008, va duce la încetarea Contractelor de finanțare

c) orice întreprindere, indiferent de forma juridică, care întrunește condițiile pentru a fi supusă procedurii legale a reorganizării judiciare și a falimentului.

Chiar în cazul în care nici una din condițiile a), b) sau c) nu este constatată, o firmă este considerată în dificultate când prezintă caracteristicile obișnuite ale unei întreprinderi aflate în dificultate, precum: creșterea pierderilor, scăderea cifrei de afaceri, creșterea volumului stocurilor, supracapacitate de producție, scăderea fluxului de numerar, creșterea datoriilor, creșterea sarcinilor financiare, scăderea sau dispariția valorii activului net.

- ✓ **nu se află în procedura de executare silită**, reorganizare judiciară, faliment, închidere operațională, dizolvare, lichidare sau administrare specială, nu au activitățile suspendate sau alte situații similare reglementate de lege;
- ✓ la data depunerii cererii de finanțare să **nu înregistreze debite la bugetul de stat**, respectiv bugetele locale sau provenind din neplata contribuțiilor de asigurări sociale, a contribuțiilor de asigurări pentru somaj, a contribuției de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale, precum și a contribuțiilor pentru asigurările sociale de sănătate;
- ✓ nu sunt firme împotriva cărora a fost emis un ordin de **recuperare a unui ajutor de stat** ca urmare a unei decizii anterioare, iar acest ordin nu a fost deja executat;

IMPORTANT! Potrivit **Legii nr.346/2004** privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii:

- *„o întreprindere nu poate fi considerată mică sau mijlocie dacă cel puțin 25% din capitalul social ori din drepturile de vot ale acesteia sunt controlate, direct sau indirect, în comun ori cu titlu individual, de către una sau mai multe organisme ori colectivități publice” (art.4 al Legii nr. 346/2004);*
- *„datele utilizate pentru calculul numărului mediu de salariați, cifra de afaceri netă anuală și activele totale sunt cele raportate în situațiile financiare aferente exercițiului financiar precedent, aprobate de adunarea generală a acționarilor sau asociaților” (art. 6 (1) al Legii nr. 346/2004);*
- *„dacă la întocmirea situațiilor financiare anuale întreprinderea nu se mai încadrează în plafoanele stabilite, aceasta nu își va pierde calitatea de întreprindere mică, mijlocie sau microîntreprindere decât dacă depășirea acestor plafoane se produce în două exerciții financiare consecutive” (art. 6 (2) al Legii nr. 346/2004);*

- „în cazul unei întreprinderi nou înființate, ale cărei situații financiare nu au fost aprobate, în condițiile legii, datele cu privire la numărul mediu anual de salariați, cifra de afaceri anuală netă și activele totale se determină în cursul exercițiului financiar și se declară pe propria răspundere de către reprezentantul întreprinderii” (art. 6 (3) al Legii nr. 346/2004, conform modelului prevăzut în anexele 1 și 2).

Pentru categoriile de beneficiari ai ajutorului de stat acordat prin FEADR care, pe perioada derulării proiectului, precum și în perioada de monitorizare, își schimbă tipul și dimensiunea întreprinderii avută la data depunerii cererii de acordare a sprijinului financiar, în sensul trecerii de la categoria de microîntreprindere la categoria de întreprindere mică sau mijlocie, cheltuielile efectuate pentru realizarea proiectului rămân eligibile,

NU SUNT ELIGIBILI:

- Beneficiarii menționați de APDRP în lista debitorilor pentru Programul SAPARD și pentru FEADR până la achitarea integrală a datoriei față de APDRP, inclusiv a majorărilor de întârziere
- Beneficiarii care se află în situații litigioase cu APDRP, până la finalizarea definitivă a litigiului;
- Beneficiarii care au contracte de finanțare reziliate pentru nerespectarea obligațiilor contractuale, din inițiativa APDRP, timp de un an de la data rezilierii.

2.2 Sectoarele și activitățile care beneficiază de sprijin financiar în cadrul schemei de ajutor de stat

Beneficiarii eligibili pentru sprijinul acordat prin **schema de ajutor de stat** sunt microîntreprinderile care își desfășoară activitatea în România în următoarele domenii de activitate:

LISTA ACTIVITATILOR CE FAC OBIECTUL SCHEMEI XS 28/123F/2008

02			Silvicultura și exploatare forestieră		
	022		Exploatarea forestieră		
		0220	Această clasă include: - producția de bușteni pentru industriile de prelucrare a lemnului de pădure		

			<p>- producția de bușteni folosiți sub formă neprelucrată, cum sunt stâlpii de mină, stâlpii pentru garduri și stâlpii pentru susținerea liniilor aeriene de telefonie-telegrafie</p> <p>- colectarea și producția de lemn utilizat la producerea de energie (ex:adunatul lemnului de foc)</p> <p>- colectarea și prelucrarea reziduurilor forestiere utilizate pentru producerea de energie</p> <p>- producția de cărbune de lemn în pădure (mangal), prin metode tradiționale</p> <p>Produsele acestei activități se prezintă sub formă de bușteni sau lemn de foc.</p> <p>NOTA: - Recoltarea arborilor face parte din această activitate</p>		
	023		Colectarea produselor forestiere nelemnoase din flora spontană		
		0230	<p>Această clasă include:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Colectarea materialelor din flora spontană: ciuperci, trufe, fructe de pădure, nuci, balata și alte gume, plută, balsamuri, lacuri și rășini, fire vegetale, iarbă, ghindă, castane, mușchi și licheni 		
	024		Activități de servicii anexe silviculturii		
		0240	<p>Activități de servicii pentru exploatarea forestieră și anume:</p> <p>Tansportul buștenilor în interiorul pădurii</p>		
16			Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor de lemn, cu excepția mobilei;		
	161		Tăierea și rindeluirea lemnului		

		1610	<p>Tăierea și rindeluirea lemnului</p> <p>Această clasă include:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tăierea, rindeluirea și prelucrarea mecanică a lemnului - fasonarea buștenilor prin debitare, cojire și așchiere - fabricarea traverselor de cale ferată din lemn, - fabricarea podelelor din lemn, neasamblate - obținerea talașului, făinii de lemn, așchiilor, particulelor de lemn - uscarea lemnului - impregnarea sau tratarea chimică a lemnului cu conservanți sau alte materiale <p>Cheresteua este produs al acestei activități</p>		
52			Depozitare și activități auxiliare pentru transporturi		
	521		Depozități		
		5210	<p>Această activitate include</p> <ul style="list-style-type: none"> - activitatea de exploatare a spațiilor de depozitare pentru produsele forestiere nelemnoase: depozite, depozite frigorifice, etc - activitatea de congelare a produselor prin insuflare <p>NOTA: Activitățile de sortare și ambalare a produselor forestiere nelemnoase fac parte din această activitate</p>		

NU SE ACORDĂ SPRIJIN FINANCIAR PENTRU:

- ✓ activitățile legate de export și anume direct legate de cantitățile exportate, de crearea și funcționarea unei rețele de distribuție sau pentru alte cheltuieli curente legate de activitatea de export;

- ✓ utilizarea produselor naționale în detrimentul celor importate;
- ✓ achiziția de autovehicule destinate transportului de persoane;
- ✓ construcția cu destinația locuință sau sediu social sau modernizarea acestora;
- ✓ construcția de drumuri;
- ✓ construcții și materiale destinate regenerării artificiale a pădurii;
- ✓ bunuri de orice fel necesare activității de cercetare;
- ✓ investiții necesitate de organizarea activității de vânzare cu amănuntul;
- ✓ achiziționarea de bunuri second-hand;
- ✓ achiziții de terenuri, cladiri;
- ✓ activități de promovare și de reclamă a produselor;
- ✓ activități legate de producția primară a produselor agricole;
- ✓ pescuit și acvacultura, acoperite de Regulamentul Consiliului CE nr. 104/2000;

2.3 Criterii de eligibilitate a proiectelor

Criteriile de eligibilitate a proiectelor, pentru acordarea ajutorului de stat sunt:

Proiectul trebuie să respecte **conformitatea cu obiectivul general al schemei și cu cel puțin unul din obiectivele specifice;**

Reprezentantul legal al beneficiarului trebuie să dovedească o **pregătire profesională**, în raport cu proiectul;

În cazul diplomelor de studii/ certificatelor de formare eliberate de instituții de învățământ din străinătate, solicitantul va atașa documentul privind recunoașterea de către autoritățile române, competente conform legii nr.200/2004 cu modificările și completările ulterioare

Beneficiarul trebuie să declare că asigură **finanțarea investiției** din surse proprii și/sau atrase această contribuție nu poate fi afectată de elemente de ajutor de stat;

Exemplu de elemente de ajutor de stat care pot afecta contribuția beneficiarului :

- creditul cu dobânda subvenționată
- granturi, subvenții sau alte ajutoare din fonduri publice

Beneficiarul trebuie să prezinte **toate avizele și acordurile** conform legislației în vigoare din domeniul: sanitar-veterinar, sanitar, fitosanitar și de mediu necesare realizării investiției în cadrul proiectului. Pentru

toate tipurile de investiții, potențialii beneficiari trebuie să obțină acordul de mediu în conformitate cu legislația națională. În anumite situații menționate în legislație, acordul de mediu este însoțit obligatoriu de studiul de impact de mediu.

2.4 Tipuri de investiții și cheltuieli eligibile (lista indicativă)

În cadrul acestei scheme, este considerată investiție inițială orice investiție în active fixe corporale și necorporale legate de crearea unei noi unități, extinderea unității existente sau angajarea într-o activitate care implică o schimbare fundamentală în produsul sau procesul de producție al unei unități existente (mai ales prin raționalizare, diversificare sau modernizare).

Sprijinul va fi acordat microîntreprinderilor din domeniul prelucrării produselor forestiere pentru investiții inițiale în active corporale și/sau necorporale:

Prin investiții inițiale în active corporale și/sau necorporale se înțelege:

- (1) Achiziția de utilaje și de echipamente și amenajarea de spații pentru desfășurarea activității.
- (2) Dobândirea drepturilor de brevet, a licențelor, know-how sau a cunoștințelor tehnice ne brevetate, după cum urmează:
 - a) Cumpararea de tehnologii (know-how), achiziționarea de patente și licențe pentru pregătirea implementării proiectului;
 - b) Achiziționarea de software(programe pentru calculator).
- (3) . Activele necorporale trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții:
 - să fie utilizate în exclusivitate în locația care a beneficiat de ajutor de stat;
 - să fie considerate active amortizabile;
 - să fie achiziționate în condiții de piață;

ATENȚIE!

Pentru a fi eligibile, investițiile trebuie să fie incluse în categoria activelor proprii ale firmei și să fie funcționale în locația care a beneficiat de ajutor de stat timp de cel puțin 5 ani, din momentul în care investiția a fost finalizată.

2.5 Tipuri de investiții neeligibile

Atenție! Finalizarea proiectului pentru care s-a acordat beneficiarului ajutor de stat, presupune ca beneficiarul să efectueze plata **atât a** cheltuielilor eligibile **cât și a** cheltuielilor neeligibile.

Un proiect cuprinde cheltuieli eligibile și neeligibile. Fondurile nerambursabile sunt acordate doar pentru restituirea a maximum 50% din cheltuielilor eligibile, pentru cealaltă parte de minimum 50% ca și pentru totalitatea cheltuielilor neeligibile nu se acordă sprijin financiar.

Investiții și costuri neeligibile :

- i. Construcția sau modernizarea locuinței și sediilor sociale;

Nota: Sediul social poate fi principal sau secundar și reprezintă locul, spațiul și adresa unde se găsesc organele sale de conducere și serviciile administrative. De asemenea, sediul social este elementul de identificare a societății în funcție de care se stabilesc: legea aplicabilă, instanțele judecătorești competente, naționalitatea societății, locul unde trebuie îndeplinite formalitățile de înmatriculare, publicitate și autorizare. Sediile secundare sunt fără personalitate juridică (sucursale, agenții, reprezentanțe, puncte de lucru, etc.)

Excepție: Pentru respectarea condițiilor de igienă / sanitar-veterinare și a fluxului tehnologic, **sunt eligibile** spațiile destinate personalului de producție: laboratoare, vestiare

tip filtru pentru muncitori, biroul specialiștilor, spațiu pentru servirea mesei, etc.

- ii. Achiziționarea de bunuri second-hand;

- iii. Achiziționarea de teren;

- ii. TVA, cu excepția TVA-ului nerecuperabil în cazul în care este în mod real și definitiv suportat de către beneficiari, alții decât persoanele neimpozabile, conform art. 71 (3), lit. a din Regulamentul (CE) nr. 1698/2005;

- iii. Costuri operaționale, inclusiv costuri de întreținere și chirie;

- iv. Comisioane bancare, costurile garanțiilor și cheltuieli similare;

- vii. Costuri privind contribuția în natură;

- viii. Costuri privind promovarea produselor pe piața internă prin expoziții, reclame și publicitate;

v. Costuri de schimb valutar, taxe și pierderi ocazionate de schimburile valutare asociate contului euro APDRP;

vi. Costurile aferente unui contract de leasing: taxa de management, dobânzi, prima de asigurare etc.;

vii. Costurile generale ale proiectului;

viii. Achiziția de mijloace de transport pentru uz personal și transport persoane.

Costurile generale ale proiectului, reprezintă costurile necesare pentru pregătirea implementării proiectului și care constau în onorarii/tarife pentru arhitecți, ingineri și consultanți, studii de fezabilitate, proiect tehnic, taxe pentru eliberarea certificatelor, și **sunt neeligibile** conform prevederilor Regulamentului Comisiei (CE) nr.70/2001 privind aplicarea art.87 și 88

Lista investițiilor și costurilor neeligibile se completează cu prevederile art. 11 din HG nr. 224/2008 privind stabilirea cadrului general de implementare a măsurilor cofinanțate din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală prin Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007 – 2013

2.6 Criterii de selecție ale proiectului

Toate proiectele eligibile vor fi punctate în acord cu criteriile de selecție menționate mai jos. Sistemul de punctare este următorul:

Nr. crt.	Criterii de selecție	Punctaj
1	<p>Microîntreprinderi care se adaptează la standardele comunitare nou introduse. Pentru proiectele care vizează investiții noi nu se va acorda punctaj.</p> <p><i>Pentru a se acorda puncte la acest criteriu de selecție, solicitantul trebuie să realizeze prin proiect investiții privind adaptarea la standardele comunitare în conformitate cu Anexa 2 la fișa tehnică a măsurii "Descrierea standardelor comunitare în vigoare", prezentată și în Ghidul Solicitantului. Aceste investiții vor fi descrise în Studiul de fezabilitate/Memoriul justificativ în capitolul privind "Adaptarea la standarde", iar cheltuielile necesare vor fi evidențiate în bugetul indicativ.</i></p> <p><i>De asemenea, solicitantul trebuie să demonstreze cu documentele administrative eliberate pentru realizarea proiectului de către autoritățile competente (mediu, sanitar, sanitar-veterinar și fitosanitar, după caz) că va respecta standardele și că implementarea proiectului va fi realizată până la expirarea termenului la care standardul introdus devine obligatoriu.</i></p>	30
2	<p>Microîntreprinderi care procesează produse lemnoase și care promovează tehnologii de protecție a mediului.</p> <p><i>Solicitanții trebuie să demonstreze prin Studiul de fezabilitate/Memoriul justificativ că tehnologiile pe care urmează să le aplice și pentru care realizează investiția îmbunătățesc performanțele de mediu ale</i></p>	30

	<i>întreprinderii, au un impact favorabil asupra mediului. Dacă din documentul 5 reiese că investiția nu necesită acord de mediu, iar în documentul 1 sunt incluse investiții pentru protecția mediului (valorificarea deșeurilor, etc), condiția de acordare a punctajului este îndeplinită.</i>	
3	<p>Microintreprinderi din zone unde există materie primă disponibilă și nu există capacități de procesare. Solicitantul trebuie sa proceseze cel puțin 50% din materia prima aferenta investitiei din judetul in care este amplasata investitia sau judetele limitrofe, in care exista materie prima disponibila.</p> <p><i>Solicitanții trebuie să demonstreze prin Studiul de fezabilitate/Memoriul justificativ că în zona în care este amplasată investiția există materie primă mai multă decât capacitatea de procesare a agenților economici în activitate. Dacă cantitatea de materie prima disponibila in zona este acoperitoare pentru cantitatea necesara prin proiect si nu exista capacitati de procesare suficiente, sau exista contracte/precontracte de furnizare din zona pentru lemn, deseuri lemnoase sau produse nelemnoase, asiguratoare pentru capacitatea investitiei propuse, atunci se puncteaza acest criteriu.</i></p> <p><i>In cazul proiectelor care includ investitii pentru procesare primara a lemnului, solicitanții trebuie să demonstreze că asigură peste 50% din capacitatea de procesare cu materie primă din suprafețele de pădure pe care le exploatează.</i></p> <p><i>Pentru microintreprinderile ai căror asociați/acționari sunt proprietari de păduri, se va demonstra acoperirea a mai mult de 50% din capacitate din sursele proprii (conform amenajamentului silvic)</i></p>	15
4	<p>Forme asociative constituite conform legislației în vigoare</p> <p><i>Solicitanții sunt constituiți ca formă asociativă³, după cum urmează:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>grupuri de producători recunoscute în conformitate cu Ordonanța nr. 37/ 2005 privind recunoașterea și funcționarea grupurilor de producători, pentru comercializarea produselor agricole și silvice cu modificările și completările ulterioare;</i> - <i>asociații familiale autorizate/întreprinderi familiale – conform OUG 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale.</i> 	15
5	Să nu mai fi beneficiat de alt sprijin SAPARD/FEADR pentru același tip de activitate/investiție	5
6	<p>Microintreprinderi care sunt atât producătoare de materie primă, cât și procesatoare</p> <p><u><i>Numai pentru investitii care includ exploatare forestiera si procesare primara a lemnului, solicitanții trebuie să demonstreze că asigură peste 50% din capacitatea de procesare cu materie primă din suprafețele de pădure pe care le exploatează</i></u></p>	5
	TOTAL	100

³ Nota: ASFOR nu este inclusa in formele asociative pentru care se acorda punctaj la acest criteriu de selectie.

Punctaj minim: 20 puncte

Toate activitățile pe care solicitantul se angajează să le efectueze prin investiție atât în faza de implementare a proiectului cât și în perioada de monitorizare și pentru care a primit punctaj la selecție, devin condiții obligatorii și constituie clauze contractuale.

În situația în care, la verificarea cererilor de plată, sau în perioada de monitorizare, se constată că aceste condiții nu se respectă, plățile vor fi sistate iar contractul va fi reziliat, beneficiarul fiind obligat la restituirea integrală a sumelor încasate cu titlul de ajutor de stat și a majorărilor prevăzute în Contractul de acordare a ajutorului de stat.

2.7. Valoarea maximă a fondurilor nerambursabile (intensitatea ajutorului)

Prin Schema XS13/123A/2008 se pot acorda beneficiarilor eligibili și selectați fonduri nerambursabile în procent de **până la 50%**, fondurile acordate reprezentând **cofinanțarea publică** (raportată la valoarea totală eligibilă a proiectului) la care trebuie să se **adauge cofinanțarea privată**.

Intensitatea maximă a ajutorului de stat acordat beneficiarilor este:

- a) **40 %** din totalul cheltuielilor eligibile, pentru proiectele care se realizează în regiunea București-Ilfov;
- b) **50 %** din totalul cheltuielilor eligibile, pentru proiectele care se realizează în celelalte șapte regiuni de dezvoltare.

Valoarea maximă a ajutorului în cadrul schemei nu va depăși **2.000.000 Euro/proiect**.

Plafonul minim acceptat pentru un proiect finanțat Schema XS 28/123F/2008 este de **5.000 Euro** – această sumă reprezentând valoarea totală eligibilă a proiectului, **caz în care valoarea ajutorului de stat nu va depăși 2.500 euro/proiect**.

Verificarea respectării intensității maxime a ajutorului se va face înaintea semnării contractului de finanțare de către APDRP.

Capitolul 3

ACCESAREA FONDURILOR NERAMBURSABILE ACORDATE ÎN CADRUL SCHEMEI DE AJUTOR DE STAT

Principiul de bază al finanțării nerambursabile este acela al **restituirii unei părți din cheltuielile eligibile efectuate în prealabil** de către solicitant, cu respectarea intensității de 40% sau 50%, după caz.

Un solicitant poate depune proiectul de investiție ca anexă la o Cerere de acordare a ajutorului de stat, numită în continuare **Cerere de finanțare**, însoțită de toate documentele menționate în Ghidul de față. Intreaga documentație necesară obținerii ajutorului de stat constituie Dosarul Cererii de acordare a ajutorului de stat, numit în continuare **Dosarul Cererii de Finanțare**.

În situația în care Cererea de finanțare (respectiv, proiectul) este declarată eligibilă, beneficiarul va încheia cu APDRP un contract de acordare a ajutorului de stat, numit în continuare **Contractul de Finanțare**.

Plata ajutorului de stat se va efectua pentru cheltuielile eligibile plătite de beneficiar și solicitate la plată printr-o **Cerere de Plată**.

Un solicitant poate depune în același timp mai multe proiecte pentru măsuri diferite din PNDR pentru a fi cofinanțate din fonduri publice chiar și în cazul în care are în derulare proiecte de investiții diferite, finanțate prin Programul SAPARD

Un solicitant poate depune în același timp proiecte diferite pentru măsuri diferite.

Exemplu: Aceeași microîntreprindere poate depune în același timp un proiect pentru accesare fonduri în cadrul **masurii 312 – <Inițiere atelier producție articole din lemn>** și un proiect în cadrul Schemei **XS28/123F/2008 - <Modernizare unitate producție produse forestiere lemnoase >**

Un beneficiar poate depune un al doilea proiect în cadrul prezentei scheme cu condiția ca primul să fie finalizat adică după ultima plată din ajutorul de stat.

3.1 Completarea , depunerea si verificarea Dosarului cererii de finanțare

Dosarul cererii de acordarea a ajutorului de stat este compus din:

- formularul standard Cerere de finanțare.
- anexele tehnice și administrative, parte integrantă a Cererii de finanțare, prevăzute pentru modelul standard, precum și documentele prevăzute în lista documentelor,

Toate documentele se depun într-un singur dosar.
Filele dosarului trebuie numerotate consecutiv, fără întreruperi, începând cu prima pagină a Cererii de acordare a ajutorului de stat.

Atenție!!
Nerespectarea componenței dosarului este **motiv administrativ de respingere** a acestuia!

Formularul standard al Cererii de acordare a ajutorului de stat. este prezentat în Anexa 1 la prezentul Ghid, și este disponibil în format electronic, la adresa www.apdrp.ro

3.1.1 COMPLETAREA CERERII DE FINANȚARE

Completarea Cererii de finanțare, inclusiv anexele acesteia, se va face conform modelului standard. Modificarea modelului standard (eliminarea, renumerotarea secțiunilor, anexarea documentelor suport în alta ordine decât cea specificată etc.) poate conduce la respingerea Dosarului cererii de finanțare pe motiv de neconformitate administrativă.

Titlul investiției va fi completat cu mențiunea „**prin Schema de ajutor de stat –XS 28/123F/2008**”.

De exemplu:

<Modernizarea unității de obținere a cherestelei -STEJARUL VERDE SRL - **prin Schema de ajutor de stat –XS 28/123F/2008**>

Astfel, la verificarea și înregistrarea Cererii de finanțare la OJPDRP, numărul măsurii va fi, 123F

Cererea de finanțare trebuie redactată pe calculator, în limba română. Nu sunt acceptate Cereri de finanțare completate de mână. Dosarul Cererii de finanțare va conține, în mod obligatoriu, un Opis cu următoarele date:

Nr. crt.	Denumirea documentului	Nr. Pagină (de la..... până la....)

Pagina Opis va fi pagina cu numarul 0 a Dosarului Cererii de finanțare .

Cererea de finanțare trebuie completată clar și coerent pentru a înlesni procedura de evaluare a acesteia!

În acest sens, se vor furniza numai informațiile necesare și relevante, care vor preciza modul în care va fi atins scopul proiectului, avantajele ce vor rezulta din implementarea acestuia și în ce măsură proiectul contribuie la realizarea obiectivelor programului.

NOTA

Este necesar să se respecte formatul standard al anexei „Indicatori de monitorizare” care face parte integrantă din Cererea de Finanțare, precum și conținutul acesteia. Se vor completa numai indicatorii solicitați (nu se vor adăuga alte categorii de indicatori care nu sunt incluși în tabelul prezentat).

Completarea tuturor indicatorilor solicitați în conformitate cu cele prezentate în Cererea de Finanțare este obligatorie.

Atentie!!

Solicitanții ajutorului de stat pot beneficia de plăți în avans (în baza Art.56 din Regulamentul Comisiei (CE) nr. 1974/ 2006) pentru demararea proiectului.

Pentru acordarea unui avans, beneficiarul ajutorului de stat va bifa căsuța corespunzătoare din Cererea de finanțare.

Beneficiarul care nu a solicitat avans la data depunerii Cererii de acordare a ajutorului de stat nu mai poate solicita ulterior acordarea unui avans.

3.1.2. DEPUNEREA DOSARULUI CERERII DE FINANȚARE Dosarul Cererii de finanțare se multiplică în două exemplare de către solicitant.

Exemplarele dosarelor vor fi marcate clar, pe copertă, în partea superioară dreaptă, cu „ORIGINAL”, respectiv „COPIE”.

Solicitantul trebuie să **depună** Dosarul Cererii de finanțare (Cererea de finanțare împreună cu toate anexele completate), în **2 exemplare** (1 original și 1 copie). **A doua COPIE** a Dosarului cererii de finanțare **ramane** în posesia **Solicitantului**.

Exemplarul „**ORIGINAL**” va conține documentele originale și copii ale documentelor originale care rămân în posesia solicitantului, (ex: act de proprietate, Situații financiare anuale, vizate de Administrația Financiară) Còpiile documentelor originale vor avea mențiunea „**Conform cu originalul**”, și semnătura responsabilului legal al solicitantului.

Înainte de data limită anunțată de APDRP pentru fiecare sesiune de depunere/selecție de proiecte, originalul și o copie a Dosarului cererii de finanțare sunt depuse de responsabilul legal, sau de un împuternicit prin procura legalizată (prezentată în original) al acestuia, la Oficiul Județean de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit (OJPDRP) al județului unde are loc implementarea proiectului.

În cazul în care proiectul este amplasat pe teritoriul mai multor județe, acesta va fi depus la Oficiul Județean pe raza căruia investiția este predominantă din punct de vedere valoric.

3.1.3. VERIFICAREA DOSARULUI CERERII DE FINANȚARE

1. VERIFICAREA CONFORMITĂȚII CERERII DE ACORDARE A AJUTORULUI DE STAT

Verificarea conformității Cererii de finanțare și a anexelor acesteia se realizează pe baza „Fișei de verificare”.

Prin controlul conformității se constă dacă Cererea de finanțare:

- ✚ este completată corect;
- ✚ este prezentată pe suport de hârtie și în format electronic, pe CD;
- ✚ conține anexele tehnice și administrative, în două exemplare: original și o copie ;
- ✚ conține anexele tehnice și administrative valabile, avându-se în vedere data de emitere (valabilitatea este certificată de instituțiile care le-au emis);

În cazul în care expertul verficator descoperă o eroare de formă, proiectul nu este considerat neconform.

Erorile de formă sunt făcute de solicitant, din neatenție și pot fi corectate de experții-verificatori ai OJPDRP pe baza unor dovezi/informații/date prezentate explicit în documentele anexate la Cererea de finanțare.

Expertul-verificator va cere solicitantului să efectueze corectarea erorilor de formă și pe CD, și să redeponă CD-ul până la data verificării la fața locului.

Solicitantul este invitat să revină la sediul OJPDRP după evaluarea conformității (în aceeași zi) pentru a fi înștiințat dacă cererea de acordare a ajutorului de stat este conformă, sau i se explică motivele neconformității.

După verificare pot exista două situații:

- Cererea de ajutor de stat este declarată neconformă.
- Cererea de ajutor de stat este declarată conformă.

Solicitantul are obligația de a confirma, prin semnarea Fișei de verificare a conformității, că a luat cunoștință de conținutul acesteia și i se va înmâna un exemplar al fișei.

În cazul în care solicitantul nu acceptă să depună și documentele originale, acestea vor fi verificate de expert la finalizarea verificării conformității, în prezența solicitantului.

Aceeași Cerere de finanțare poate fi declarată neconformă de maximum două ori pentru aceeași sesiune de depunere de proiecte.

Sesiunea de depunere de proiecte reprezintă perioada de timp în care se pot depune proiecte pentru o anumită măsură sau schemă de ajutor de stat aferentă PNDR și pentru care s-a alocat o anumită sumă. *Sesiunea de depunere de proiecte* este precedată de un anunț public în care se menționează numărul sesiunii, titlul măsurii în cadrul căreia s-a elaborat proiectul, termenul limită de depunere a proiectelor, precum și suma alocată sesiunii respective.

Dacă Cererea de finanțare este declarată conformă, se trece la etapa următoare de verificare.

2.VERIFICAREA ELIGIBILITATII CERERII DE ACORDARE A AJUTORULUI DE STAT

Verificarea criteriilor de eligibilitate se efectuează de:

- OJPDRP, pentru cererile de acordare a ajutorului de stat care conțin proiecte fără lucrări de construcții montaj, ;
- CRPDRP pentru cererile de acordare a ajutorului de stat care conțin proiecte cu lucrări de construcții montaj.

APDRP - nivel central – pentru cererile de finanțare verificate prin sondaj

Verificarea eligibilității tehnice și financiare constă în:

- verificarea eligibilității solicitantului;
- verificarea respectării criteriilor de eligibilitate și de selecție precizate de Schema de ajutor de stat;

- ✚ verificarea bugetului indicativ al proiectului;
- ✚ verificarea studiului de fezabilitate și a tuturor documentelor anexate, din punct de vedere al respectării criteriilor de eligibilitate și criteriilor de selecție;

Verificarea este făcută pe baza documentelor depuse de solicitant.

Atentie!!

Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit își rezervă dreptul de a cere documente sau informații suplimentare dacă pe parcursul verificărilor expertul verficator consideră că este necesar.

La verificarea eligibilitatii la nivel OJPDRP si CRPDRP in situatia în care sunt criteriile de eligibilitate care necesită lămuriri suplimentare, expertul evaluator poate cere informatii suplimentare **doar** în următoarele cazuri:

- 1. în cazul în care unul din documentele tehnice (studiul de fezabilitate, memoriul justificativ) conține informații insuficiente pentru clarificarea unui criteriu de eligibilitate sau exista informații contradictorii în interiorul lor ori față de cele menționate în cererea de finantare. In caz de suspiciune se poate solicita extras de Carte funciară pentru documentele care atestă dreptul de proprietate.
- 2. in cazul cand avizele, acordurile, autorizațiile au fost eliberate de catre autoritatile emitente intr-o forma care nu respecta protocoalele incheiate intre APDRP si institutiile respective.
- 3. în cazul în care in bugetul indicativ (inclusiv devizele financiare și devizele pe obiect) există diferențe de calcul sau încadrarea categoriilor de cheltuieli eligibile/ neeligibile nu este facută corect.

Nu sunt permise atât cheltuieli eligibile cât și cheltuieli neeligibile în cadrul cap. 4.1 Construcții și instalații, fără a se detalia în devizele pe obiect lucrările corespunzătoare spațiilor/ instalațiilor ce se vor executa. Pentru restul subcapitolelor de la cap. 4, se vor preciza care sunt echipamentele, utilajele / montajul care sunt neeligibile.

3.VERIFICAREA PE TEREN A CERERILOR DE ACORDARE A AJUTORULUI DE STAT

Verificarea pe teren se realizează de:

OJPDRP – pentru cererile de acordare a ajutorului de stat;

APDRP – nivel central - pentru cererile de acordare a ajutorului de stat verificate prin sondaj.

Scopul verificării pe teren este de a constata concordanța dintre elementele cuprinse în anexele tehnice și administrative ale Cererii de acordare a ajutorului de stat, inclusiv în proiect, și cele existente pe teren. Eventualele abateri și neregularități sunt prezentate în Raportul de verificare pe teren și avute în vedere la declararea eligibilității Cererii de acordare a ajutorului de stat

În urma verificării documentare și pe teren, pot apărea două situații:

- proiectul este neeligibil;
- proiectul este eligibil.

În cazul constatării eligibilității tehnice și administrative, inclusiv pe teren, proiectul se evaluează din punct de vedere al criteriilor de selecție, stabilindu-i-se punctajul, în funcție de criteriile îndeplinite.

4. SELECTIA PROIECTELOR

Schema XS 28/123F/2008 va beneficia de o alocare financiară anuală repartizată pe mai multe sesiuni de depunere de proiecte. Numărul maxim al sesiunilor de depunere de proiecte ce poate avea loc anual, va fi stabilit de Comitetul de Monitorizare.

Autoritatea de Management, în consultare cu Comitetul de Monitorizare, va stabili, înaintea lansării sesiunii depunerii de proiecte, sistemul de punctaj aferent criteriilor de selecție, precum și criteriile de departajare a proiectelor cu punctaj egal și le va aduce la cunoștință publică înaintea lansării fiecărei sesiuni de depunere de proiecte.

APDRP va puncta fiecare proiect eligibil în funcție de sistemul de punctaj stabilit pentru fiecare sesiune și va întocmi o listă a proiectelor eligibile în ordinea descrescătoare a punctajului obținut de fiecare proiect, pe care o va transmite Comitetului de Selecție.

De asemenea, va fi prevăzut un **prag minim de punctaj** sub care nici un proiect nu va fi finanțat. Acest prag va fi propus de către Autoritatea de Management în consultare cu Comitetul de Monitorizare.

Comitetul de Selecție este un organism tehnic, prezidat de către Autoritatea de Management și are în componență reprezentanți ai Autorității de Management și ai Agenției de Plăți. Rolul Comitetului de Selecție este de a face propuneri către Autoritatea de Management pentru finanțarea proiectelor pe baza listei primite de la Agenția de Plăți, după cum urmează:

- când valoarea totală a proiectelor eligibile primite se situează sub valoarea totală a alocării financiare aferente sesiunii respective, Comitetul de Selecție va întocmi un raport de selecție potrivit căruia în urma procesului de selecție nu va fi respins nici un proiect sau în situația în care există prag minim de punctaj, nici un proiect ce se situează peste pragul minim de punctaj și pe care îl va transmite către directorul general al Autorității de Management pentru aprobare.
- când valoarea totală a proiectelor eligibile primite se situează peste valoarea totală a alocării financiare aferente sesiunii respective, Comitetul de Selecție, pe baza listei proiectelor punctate și după caz, a pragului minim de punctaj, va aplica criteriile pentru departajarea proiectelor cu punctaj egal, și după caz, va întocmi Raportul cu proiectele selectate propuse spre finanțare și cele nereținute pentru finanțare, pe care îl va transmite către directorul general al Autorității de Management pentru aprobare.

Aprobarea Raportului de către Autoritatea de Management reprezintă decizia finală asupra selecției proiectelor depuse și finanțarea lor.

Prevederi privind restituirea proiectelor neselectate, reportarea fondurilor și respectiv solutionarea contestațiilor sunt stipulate în cadrul Ordinului MADR 598/22.09.2008

3.2. Contractarea fondurilor

1. SEMNAREA CONTRACTULUI DE FINANȚARE

După primirea Raportului în care sunt incluse proiectele aprobate pentru a fi finanțate, APDRP notifică Beneficiarul privind Decizia de Selecție.

În termen de 15 zile lucrătoare de la primirea notificării Beneficiarul trebuie să se prezinte la sediul Centrului Regional de care aparține, pentru semnarea contractului de finanțare (Se recomandă consultarea textului integral al Contractului de finanțare - Anexa 5 prezentată pe site-ul APDRP, link www.apdrp.ro).

În cazul în care Beneficiarul nu se prezintă în termenul din Notificare și nici nu anunță APDRP, atunci se consideră că a renunțat la ajutorul financiar.

ATENȚIE!!

În cazul când solicitantul prezintă, la depunerea cererii de finanțare, numai dovada ca a inițiat procedura de obținere a acordului de mediu, după verificarea eligibilității și selectarea proiectului, acesta nu se contractează până la depunerea acordului de mediu la sediu Autoritatii Contractante. Durata maximă în care proiectul rămâne în așteptare este de 3 luni în cazul în care proiectul nu necesită studiu de impact sau de 6 luni în cazul în care proiectul necesită studiul de impact, după data notificării de selectare a proiectului. În caz de neprezentare în termenele de 3 luni sau 6 luni a documentelor de către Beneficiar sau în cazul în care acesta se regăsește înregistrat în evidențele APDRP cu debite sau nereguli, Agenția își rezervă dreptul de a nu semna contractul de finanțare.

ATENȚIE!!

Durata maximă de execuție a Contractului de finanțare este de **3 ani**, pentru proiecte care prevăd construcții-montaj și/sau adaptarea la standarde și este de **maxim 2 ani** pentru proiecte care prevăd investiții în achiziții simple, fără leasing financiar, de utilaje, instalații, echipamente și dotări noi, de mijloace de transport specializate, precum și a altor mijloace de transport stabilite prin fișa măsurii.

2. DURATA CONTRACTULUI DE FINANȚARE

În condițiile nerespectării duratei maxime de execuție a Contractului de Finanțare, beneficiarului i se va aplica o penalizare de 2% din valoarea eligibilă nerambursabilă a proiectului.

În cazul în care investiția se referă la adaptarea la standardele comunitare și data la care se încheie perioada de grație de implementare a acestora este înainte de data de realizare a proiectului, solicitantul trebuie să prezinte Declarația pe propria răspundere care să precizeze că standardul respectiv s-a implementat. În caz contrar, nu se poate continua derularea proiectului, iar contractul se reziliază.

Beneficiarul poate efectua modificări bugetare dacă acestea nu afectează scopul principal al proiectului și modificarea se limitează la transferul de maxim 10% din suma înscrisă inițial în

cadrul bugetului între capitole bugetare de cheltuieli eligibile, fără a se modifica valoarea totală eligibilă a proiectului.

Beneficiarul transmite la APDRP bugetul modificat, prin intermediul unei notificari în care justifică modificarea, însoțit de devizul general și devizul pe obiecte refăcut, în termen de maxim 10 zile lucrătoare de la data modificării acestuia, fără a fi necesară încheierea unui act adițional la contractul de finanțare.

La data semnării Contractului de Finanțare încheiat cu APDRP Beneficiarul trebuie să informeze asupra oricărei forme de ajutor de stat, inclusiv sprijinul obținut potrivit regulii „de minimis”, primit pentru susținerea proiectului, pentru ACELEASI COSTURI ELIGIBILE, conform Declarației din anexa 1.8.

Intensitatea sprijinului se diminuează în condițiile în care, pentru aceleași costuri eligibile, prin cumularea valorii ajutorului de stat, inclusiv sprijinul obținut potrivit regulii „de minimis”, cu valoarea totală nerambursabilă a proiectului selectat se depășește intensitatea sprijinului aprobat în conformitate cu prevederile PNDR.

3. PRECIZARI REFERITOARE LA ACORDAREA AVANSULUI

Pentru Beneficiarul care a optat pentru avans în vederea demarării investiției în formularul Cererii de Finanțare, APDRP poate să acorde un avans de maxim 20 % din valoarea eligibilă nerambursabilă.

Beneficiarul poate primi avansul numai după primirea avizului favorabil din partea APDRP pentru procedura de achiziții prioritare.

Pentru plata în avans a cheltuielilor eligibile nerambursabile, beneficiarul este obligat să depună o garanție financiară, care să acopere suma solicitată în avans în procent de 110%, eliberată de către o instituție financiar-bancară.

Garanția financiară se depune odată cu Dosarul Cererii de Plată a Avansului.

Avansul se justifică de către beneficiar pe bază de documente doveditoare, conform cerințelor APDRP prezentate în Instrucțiunile de plată.

Beneficiarul care solicită prelungirea **duratei Contractului de finanțare**, dar a încasat un avans este obligat să prezinte **documentele justificative, privind folosirea avansului**, până la data realizării duratei inițiale a Contractului de finanțare.

3.3 Achizitii

Beneficiarul are posibilitatea să demareze procedura de achiziții începând cu data primirii Notificării de selecție a proiectului (inclusiv semnarea contractelor de achiziții).

Beneficiarul privat este obligat să depună la OJPDRP dosarele de achiziții, după cum urmează:

- pentru achiziții care nu prevăd construcții-montaj, în maxim 3 luni: dosar de achizitii bunuri, dosar de achizitii servicii;
- pentru achiziții care prevăd construcții-montaj - în maxim 4 luni: dosar de achizitii bunuri, dosar de achizitii servicii, dosar de achizitii lucrari, inclusiv Proiectul Tehnic

Atenție: La solicitarea expresă a unui beneficiar de cofinanțare din FEADR, cu privire la furnizorii acestuia care nu se achită de obligațiile contractuale, APDRP poate, după o verificare prealabilă, să includă informațiile despre acești furnizori în Lista furnizorilor care nu-și respectă obligațiile contractuale față de beneficiarii cofinanțării din FEADR.

Lista furnizorilor care nu-și respectă obligațiile contractuale față de beneficiarii cofinanțării din FEADR va putea fi consultată pe site-ul oficial al APDRP.

*În contextul derulării achizițiilor publice, **conflictul de interese** reprezintă situația în care există legături între structurile acționariatului beneficiarului și ofertanți, între membrii comisiei de evaluare și ofertanți, sau atunci când ofertantul câștigător deține pachetul majoritar de acțiuni în două firme participante pentru același tip de achiziție.*

Notă: Comisia de evaluare este formata din reprezentantul legal al proiectului si/sau alți specialiști in domeniu – (cel puțin 3 membrii) aprobat/aprobate prin Hotararea adunarii generale a asociatilor/actionarilor/Decizia asociatului unic/Decizia Consiliului de administratie sau orice alt act legal in acest sens.

Cofinanțarea din fonduri publice în cadrul Schemei de ajutor de stat se acorda pentru toate contractele de achiziții de lucrări, de bunuri și de servicii, încheiate de beneficiarii privați care îndeplinesc următoarele condiții:

- Costurile serviciilor, bunurilor și lucrărilor, prevăzute în proiectele pentru realizarea cărora s-a acordat ajutor de stat sunt eligibile dacă microîntreprinderile beneficiare au obținut cel puțin o ofertă conformă în condițiile aplicării procedurii de licitație prevăzută în Manualul de achiziții pentru beneficiarii privați ai FEADR;
- Obiectul contractului de achiziții corespunde cerințelor de performanță prevăzute în documentația tehnică și financiară a proiectului.

Pentru ca o ofertă să fie conformă este necesar ca aceasta să îndeplinească cerințele esențiale din cererea de oferte a beneficiarului. Gradul de îndeplinire a acestor cerințe, conformități, este verificat de experții evaluatori.

In situația în care nu se prezintă cel puțin o ofertă conformă se reia procesul de achiziție.

Beneficiarul trebuie să depună la OJPDRP Declarația de eşalonare a depunerii Dosarelor Cererilor de Plată în maxim 30 de zile de la avizarea primului dosar de achiziție (exceptând dosarele de servicii).

Nerespectarea Instrucțiunilor privind achizițiile publice și private de beneficiarii ajutorului de stat atrage neeligibilitatea cheltuielilor aferente achiziției de servicii, de lucrări sau de produse.

Pe parcursul întregului proces de achiziție, la adoptarea oricăror decizii, trebuie avute în vedere următoarele principii:

- ✚ Nediscriminarea;
- ✚ Tratatul egal;
- ✚ Recunoașterea reciprocă;
- ✚ Transparența;
- ✚ Proporționalitatea;
- ✚ Eficiența utilizării fondurilor;
- ✚ Asumarea răspunderii;

3.4 Plata

În cadrul schemei de ajutor de stat, plățile se fac în baza unui Dosar al Cererii de Plată, care se depune de beneficiar, la Oficiul Județean de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, în două exemplare, pe suport hârtie.

Dosarul Cererii de Plată trebuie să cuprindă documentele justificative prevăzute în INSTRUCȚIUNILE DE PLATĂ prezentate pe site-ul APDRP: www.apdrp.ro, precum și un CD cu documentele întocmite de beneficiar, editate în programul Microsoft Word 2000-2007, protejate read only. (a se vedea Anexa V la Contractul de finanțare).

Termenul de restituire a cotei din cheltuielile eligibile aferente unui dosar cerere de plată este de maxim 90 de zile calendaristice de la data de la data cand dosarul cererii de plata este complet prin prezentarea de catre beneficiar a tuturor documentelor solicitate de expertii verifcatori.

Atenție!!

Beneficiarul este obligat **să nu modifice proiectul o perioadă de 5 ani** de la ultima plată efectuată de Agenție.

Capitolul 4

INFORMAȚII UTILE PENTRU ACCESAREA FONDURILOR PUBLICE IN CADRUL SCHEMEI DE AJUTOR DE STAT

4.1 - Lista Formulelor disponibile pe site-ul APDRP – anexe parte integranta a prezentului ghid

1. – anexa 1 - **Cererea de Finanțare** si anexe tehnice și administrative..... link www.apdrp.ro
 - anexa 1.1 - Devize
 - anexa 1.2 - Parte generala
 - anexa 1.3 - Parte speciala
 - anexa 1.4 - **Studiul de Fezabilitate**(3 parti: Continut cadru, Anexa B1-B9, Anexa C1-C5) - pentru proiectele care prevăd lucrări de construcții-montaj.
 - anexa 1.5 - **Memoriul Justificativ**(3 parti: Continut cadru, Anexa B1-B9, Anexa C1-C5) - pentru proiectele care nu prevăd lucrări de construcții-montaj
 - **conexe Cererii de finantare**
 - anexa 1.6 - Declaratie incadrare in categoria IMM
 - anexa 1.7 - Declaratie „firme in dificultate”
 - anexa 1.8 - Declaratie cu privire la respectarea regulii cumulului ajutoarelor de stat
 - anexa 1.9 - Declarație pe propria raspundere cu privire la asigurarea cofinanțării și precizarea surselor de finanțare

2. – anexa 2 - **Contractul de Finanțare** si anexe I-V link www.apdrp.ro
 - **conexe Contractului de finantare**
 - anexa 2.1 - Declarație de confidențialitate și imparțialitate

3. – anexa 3... – **Declaratia de esalonare a depunerii dosarelor cererilor de plata – formular AP 0.1.....** link www.apdrp.ro

4. – anexa 4 - **Cererea de Plată (inclusiv cererea de plata pentru avans) – formulare AP1.1.....** link www.apdrp.ro
 - **conexe Cererii de plata**
 - anexa 4.1 - Declaratia de cheltuieli.
 - anexa 4.2 - Raportul de executie.

- anexa 4.3– Declaratie pe propria raspundere privind respectarea criteriilor si conditiilor de eligibilitate, precum nedecontarea cheltuielilor rambursate prin PNDR și din alte fonduri nerambursabile

5. – anexa 5 - **Schema de ajutor de stat XS 28/123F/2008** link www.apdrp.ro și link <http://www.madr.ro/pages/page.php?self=03&sub=0305>

6. – anexa 6 - **Anexa I la Tratatul de instituire a CE**link www.apdrp.ro

7. – anexa 7 - **Alte formulare** link www.apdrp.ro

- 7.1 **Actele de transfer si Adresă de înștiințare** înregistrați la organul emitent (document necesar în cazul în care Certificatul de urbanism / Document emis de Agenția de Protecția Mediului / Avizul sanitar veterinar/ Avizul sanitar este/ sunt emise pe numele unei persoane fizice/ juridice diferite de solicitant)

- 7.2 – Document de **recunoaștere diplome/calificări** profesionale

8. anexa 8 - Actele normative utile - **Legislație specifică FEADR**..... link www.apdrp.ro

Anexele 1 – 8 fac parte integranta a prezentului ghid și, din motive obiective, pot fi consultate pe site/ul apdrp, link: www.apdrp.ro, și de asemenea la sediile APDRP din teritoriu.

4.2 Documente, formulare, declarații necesare întocmirii CERERII DE FINANȚARE

Documentele obligatorii care trebuie atașate Cererii de finanțare pentru întocmirea proiectului sunt:

1. Studiul de fezabilitate – anexa 1.4 - pentru proiecte cu lucrări de construcții-montaj
sau

Memoriul justificativ - anexa 1.5 - pentru proiecte fără lucrări de construcții-montaj (care nu necesită eliberarea certificatului de urbanism).

Atentie!

In cazul in care solicitantul realizeaza in regie proprie constructiile in care va amplasa utilajele achizitionate prin investitia FEADR, cheltuielile cu realizarea constructiei vor fi trecute in coloana „neeligibile”, va prezenta certificatul de urbanism si va intocmi studiu de fezabilitate.

In cazul in care investitia prevede utilaje cu montaj, solicitantul este obligat sa evidentieze montajul la capitolul 4.2 Montaj utilaj tehnologic din Bugetul indicativ al Proiectului, **chiar daca** montajul este inclus in factura utilajului sau se realizeaza in regie proprie(caz in care

se va evidentia in coloana „cheltuieli neeligibile”)>

In cadrul documentului se vor regasi obligatoriu urmatoarele elemente:

- codul CAEN al firmei de consultanta trebuie mentionat in Studiul de fezabilitate, pct. 1.2 a
- devizul general si devizele pe obiect trebuie sa fie semnate de persoana care le-a intocmit si sa poarte stampila elaboratorului documentatiei.
- existenta „foii de capat”, care contine semnaturile colectivului format din specialisti condus de un sef de proiect care a participat la elaborarea documentatiei si stampila elaboratorului.
- detalierea capitolului 3 – cheltuieli pentru proiectare si engineering si capitolul 5 – organizare de santier prin devize care sa justifice in detaliu sumele respective, pentru a putea fi urmarite in etapa de achizitii si autorizare plati.
- partile desenate din cadrul sectiunii B (planuri de amplasare in zona, planul general, relevee, sectiuni etc.), sa fie semnate, stampilate de catre elaborator in cartusul indicator.

2. Situațiile financiare (bilant, cont de profit și pierderi și formularele 30 și 40)

precedente anului depunerii proiectului inregistrate la Administratia Financiara in care rezultatul operational (rezultatul de exploatare din bilant) sa nu fie negativ. Exceptie fac solicitantii care nu au inregistrat venituri din exploatare.

sau

Pentru persoane fizice autorizate, asociatii familiale, intreprinderi individuale si intreprinderi familiale:

Declaratie speciala privind veniturile realizate in anul precedent depunerii proiectului inregistrata la Administratia Financiara in care rezultatul brut obținut anual sa nu fie negativ;

sau

Declaratia de inactivitate inregistrata la Administratia Financiara, in cazul solicitantilor care nu au desfasurat activitate anterior depunerii proiectului.

Pentru solicitantii a caror activitate a fost afectata de calamitati naturale (inundatii, seceta excesiva etc.) se va prezenta:

- Situațiile financiare (bilant, cont de profit și pierderi și formularele 30 și 40) *din unul din ultimii trei ani precedenti anului depunerii proiectului, in care productia nu a fost calamitata iar rezultatul operational (rezultatul de exploatare din bilant) sa nu fie negativ, înregistrate la Administratia Financiara*

- in cazul persoanelor fizice autorizate, *asociatiilor familiale, intreprinderilor individuale si intreprinderilor familiale:*

- Declarație specială privind veniturile realizate înregistrată la Administrația Financiară în care rezultatul brut obținut anual să nu fie negativ;

Pentru anii calamități solicitantul va prezenta documente (ex.: Proces verbal de constatare și evaluare a pagubelor) emise de organismele abilitate (de ex.: Comitetul local pentru situații de urgență)

Important: Rezultatul din exploatare al anului precedent depunerii cererii de finanțare trebuie să fie pozitiv, cu excepția anului înființării, în care rezultatul din exploatare poate fi negativ.

Clarificări:

- a) *În cazul unui solicitant înființat în anul depunerii proiectului, solicitantul nu va depune nici un document în acest sens.*
- b) *În cazul solicitanților care nu au desfășurat activitate anterioară depunerii proiectului, dar au depus la Administrația Financiară Bilanțul anului anterior depunerii proiectului, solicitantul va depune la dosarul cererii de finanțare Bilanțul anului anterior depunerii proiectului însoțit de contul de profit și pierdere, inclusiv formularele 30 și 40, înregistrat la Administrația Financiară.*
- c) *În cazul solicitanților care nu au desfășurat activitate anterioară depunerii proiectului și au depus la Administrația Financiară Declarația de inactivitate (conform legii) în anul anterior depunerii proiectului, atunci la dosarul cererii de finanțare solicitantul va depune Declarația de inactivitate înregistrată la Administrația Financiară.*

3. Documente pentru clădiri și terenurile pe care sunt/vor fi realizate investițiile :

- **actul de proprietate** asupra clădirii

și

document care atestă **dreptul de proprietate** sau folosința asupra terenului, contract de **concesiune sau**

alt document încheiat la notariat, care să **certifice dreptul de folosință al terenului:**

contract de închiriere, de comodat pentru terenul pe care este amplasată clădirea, valabil inclusiv în perioada de monitorizare a proiectului.

Contractul de concesiune va fi însoțit de adresa emisă de concedent, care conține:

- situația privind respectarea clauzelor contractuale, dacă este în graficul de realizare a investițiilor prevăzute în contract și alte clauze
- suprafața concesionată la zi - dacă pentru suprafața concesionată există solicitări privind retrocedarea sau diminuarea, și dacă da, să se menționeze care este suprafața supusă acestui proces.

4. Certificat de urbanism/ autorizație de construire pentru proiecte care prevăd construcții

5. Adeverință conform Protocolului încheiat între APDRP și ANPM însoțită, după caz, de Acord de mediu /Dovada că a inițiat procedura pentru obținerea acordului de mediu și studiul de impact, dacă este cazul, eliberate de Autoritatea competentă pentru protecția mediului.

În cazul în care la depunerea cererii de finanțare solicitantul prezintă numai dovada că a inițiat procedura de obținere a acordului de mediu, după verificarea eligibilității și selectarea proiectului, acesta nu se contractează până la depunerea acordului de mediu. Durata maximă în care proiectul rămâne în așteptare este de 3 luni de la data primirii notificării privind selectarea sau de 6 luni în cazul în care proiectul necesită studiu de impact.

6.

6.1. Declarație pe proprie răspundere a solicitantului (conform Anexei 1.9), dată de reprezentantul legal de proiect, că va **asigura cofinanțarea** proiectului și **cu precizarea sursei de cofinanțare**.

6.2. Document de la bancă cu datele de identificare ale băncii și ale contului aferent proiectului FEADR (denumirea, adresa băncii, codul IBAN al contului în care se derulează operațiunile cu APDRP).

7.

7. 1.CertIFICATE care să ateste lipsa datoriilor restante fiscale și sociale, emise de Direcția Generală a Finanțelor Publice și de primăriile pe raza cărora își au sediul social sau puncte de lucru și, dacă este cazul, graficul de reeșalonare a datoriilor către bugetul consolidat.

și

7. 2.Cazierul fiscal eliberat de Direcția Generală a Finanțelor Publice în conformitate cu legislația națională în vigoare

și

7. 3.Graficul de rambursare a datoriilor către bănci însoțit obligatoriu de document de la bancă pentru certificarea respectării graficului de rambursare (dacă este cazul)**Atentie!**

Certificatele trebuie să menționeze clar lipsa datoriilor (prin mențiunea „nu are datorii fiscale, sociale sau locale” sau bararea liniei în care ar trebui să fie menționate)

8. Cazierul judiciar, fără înscriri care privesc sancțiuni economico-financiare, al reprezentantului legal de proiect

9.

9.1. Notificare emisa de DSVSA care certifica conformitatea proiectului cu legislatia sanitar veterinara si pentru siguranta alimentelor

Sau

Adresa emisa de DSVSA care sa certifice faptul ca proiectul nu face obiectul notificarii/ autorizarii.

Formatul documentelor va putea fi descărcat de pe site-ul www.apdrp.ro

9.2. Avizul sanitar privind constatarea conformității proiectului cu condițiile de igienă **sau**

Notificare privind conformitatea proiectului cu condițiile de igienă și sănătate publică **sau,**

Notificare că investiția nu face obiectul evaluării condițiilor de igienă.

10. Pentru unitatile care se modernizeaza:

10.1 **Autorizație sanitară/ Notificarea de constatare** a conformității unității cu legislația sanitară, emise cu cel mult un an inaintea depunerii cererii de finantare

10.2 **Autorizatie sanitara veterinara / Dovada** Inregistrarii pentru siguranta alimentelor /Notificare de constatare a conformitatii unitatii cu legislatia sanitar veterinara si siguranta alimentelor, emise cu cel mult un an inaintea depunerii cererii de finantare.

10.3 **Nota de constatare** privind conditiile de mediu emisa cu cel mult un an inaintea depunerii cererii de finantare.

Adeverinta de la

- ANPM,
- ANSVSA și
- Ministerul Sanatatii, din care să reiasă că activitatea desfasurata la data depunerii cererii de finantare si pentru care se solicita finantarea, nu se supune autorizarii.

Solicitantul se va asigura că documentele eliberate de către ANSVSA menționează standardele care vor fi implementate prin intermediul proiectului pentru micro-întreprinderile care primesc sprijin pentru standardele care intră în vigoare după 1 ianuarie 2007 sau au intrat deja în vigoare, conform Anexei 2 la fișa măsurii.

11. Copia actului de identitate pentru reprezentantul legal însoțită delmputernicire legalizata/Decizie de numire/Procura specială, in cazul in care reprezentantul legal nu este administratorul societatii, sau asociat in cadrul societatii.

12. 1.Certificat constatator emis de Oficiul Registrului Comerțului care specifică faptul că solicitantul are capital social 100% privat, codul CAEN conform activității pentru care solicită finanțare, existența punctului de lucru (dacă este cazul) și că nu se află în proces de lichidare, fuziune, divizare (Legea nr. 31/1990, republicată), reorganizare judiciară sau faliment, conform Legii nr. 85/2006, republicată, și Legii nr. 346/2004 privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii.

Certificat de înregistrare în scopuri de TVA **emis de către** MEF- ANAF

Sau

Pentru solicitanții care nu se înregistrează în scopuri de TVA

Declarație pe proprie răspundere a solicitantului că nu este înregistrat în scopuri de TVA și că se va angaja să notifice agenției orice modificare a situației privind înregistrarea ca platitor de TVA, în maximum 10 zile de la data înregistrării în scopuri de TVA.

În cazul în care, în Certificatul de înregistrare în scopuri de TVA se menționează că solicitantul este platitor de TVA, respectiv C.I.F-ul are mențiunea „RO”, TVA-ul **este neeligibil.**

În cazul în care, solicitantul prezintă Declarația pe proprie răspundere că nu e platitor de TVA, TVA-ul **aferent cheltuielilor eligibile, este eligibil.**

și

12.2. Declarația privind încadrarea întreprinderii în categoria microîntreprinderilor (Anexa nr.1.6) semnată de persoana autorizată să reprezinte întreprinderea conform legii, (menționată în Certificatul constatator de la ORC).

13. Certificatul de înregistrare eliberat de Oficiul Registrului Comerțului conform legislației în vigoare

sau

Hotărâre judecătorească definitivă pronunțată pe baza actului de constituire și a statutului propriu pentru forme asociative: societăți cooperatice de valorificare, cooperatice agricole de procesare a produselor agricole;

și

Aviz de recunoaștere pentru Grupuri de Producători emis de MADR

sau

Hotărâre judecătorească definitivă pronunțată pe baza **Actului de constituire a asociației de proprietari privați de pădure**

14.

14.1 Notificarea beneficiarului asupra platilor efectuate pentru solicitantii care au beneficiat de finantare prin SAPARD/FEADR pentru acelasi tip de investitie si au finalizat proiectul.

14.2 Raport asupra utilizării programelor de finanțare nerambursabilă intocmit de solicitant (va cuprinde obiective, tip de investitie, lista cheltuielilor eligibile, costuri si stadiul implementării, perioada derularii proiectului), pentru solicitantii care au mai beneficiat de programe de finantare nerambursabila incepand cu anul 2002 pentru aceleasi tipuri de investitii.

Atentie!

Documentul 14.1 se ataseaza insotit de documentul 14.2 in cazul solicitantilor care au beneficiat de finantare prin SAPARD/FEADR. In cazul solicitantilor care au beneficiat de finantare prin alte programe de finantare se ataseaza doar documentul 14.2.

15. Raport de expertiza tehnica de specialitate asupra construcției existente, intocmita, datata, semnata si stampilata de un expert tehnic atestat pentru proiectele care prevad modernizarea/consolidarea /extinderea/desfiintarea partiala/lucrari de reparatii precum si finalizarea constructiilor a caror executie a fost intrerupta inainte de finalizarea completa a acestora, pentru proiectele care prevad modernizarea construcțiilor existente/achiziții de utilaje cu montaj și care schimbă regimul de exploatare al construcției existente (dacă este cazul), însoțit de certificatul de atestare ca expert tehnic al elaboratorului valabil la data intocmirii raportului.

16. Pentru activități care necesită analize de laborator:

Copia contractului încheiat cu laboratorul aprobat de ANSVSA sau acreditat la care a apelat pentru efectuarea analizelor de laborator, în situația în care nu există propriul laborator

sau

Copie după autorizația de funcționare a laboratorului propriu

sau

Este prevăzut în studiul de fezabilitate ca făcând parte din proiect.

17. Adeverință eliberată de ITRSV-urile în al căror teritoriu de competență se realizează proiectul, prin care să se certifice disponibilitatea cantitativă de materie primă, precum și situația capacităților de procesare pentru acest tip de materie primă, existente numeric și în curs de înființare, dacă este cazul

Si/Sau

Extras din amenajamentul silvic (posibilitatea anuală de produse lemnoase - principale și secundare - și nelemnoase) al asociațiilor/acționarilor solicitantului

sau

- document de la APM privind resursele disponibile de produse nelemnoase, autorizație de recoltare/achiziție a produselor nelemnoase

si/sau

contracte/precontracte de furnizare din zona pentru busteni, deseuri lemnoase sau produse nelemnoase - în funcție de investiție;

18. Dacă proiectul vizează activitatea de exploatare forestieră :

Atestat de exploatare masă lemnoasă eliberat în condițiile legii, pentru unitățile care se modernizează și recoltează masă lemnoasă

Sau

Pentru investițiile noi

Declarația pe propria răspundere că va prezenta acest document până la ultima cerere de plată.

19. Declarație pe propria răspundere a solicitantului cu privire la neîncadrarea în categoria << firma în dificultate >> (conform Anexei 1.7) semnată de persoana autorizată să reprezinte întreprinderea, conform legii. Declarația va fi dată de toți solicitanții cu excepția PFA, AF, întreprinderi individuale, întreprinderi familiale și a societăților cu mai puțin de 2 ani fiscali.

20. Declarație pe proprie răspundere cu privire la respectarea regulii cumulului ajutoarelor de stat (conform Anexei 1.8).

21.

21.1 Copie după diploma de studii care să dovedească pregătirea profesională în domeniul pentru care solicită finanțarea (reprezentant legal/ beneficiar)

sau

21.2 Copie dupa certificatul de formare care sa dovedeasca pregatirea profesionala in domeniul pentru care solicita finantarea (reprezentantul legal/ beneficiar)

sau

21.3 Declaratie pe propria raspundere in care sa se mentioneze ca beneficiarul proiectului si/sau reprezentant legal de proiect va /vor urma un curs de pregatire profesionala, pana la finalizarea proiectului, inaintea ultimei plati a ajutorului de stat

sau

21.4. Recunoaştere/atestare a diplomelor si calificărilor profesionale, eliberată de autoritaţile competente conform prevederilor Legii 200/2004

si

21.5 Document care sa certifice că reprezentantul legal este o persoană cu rol determinant în conducerea societăţii, cu contract de muncă încheiat cu aceasta şi care este împuternicită să reprezinte societatea în raport cu terţii şi în justiţie.

22. Alte documente justificative (se vor specifica după caz)

Atenţie!!!

Documentele trebuie să fie valabile la data depunerii Cererii de finanţare, termenul de valabilitate al acestora fiind cel stabilit în conformitate cu legislaţia în vigoare si se vor prezenta in copie sau in original dupa cum urmeaza:.

Nr. crt	Denumire document	Forma doc.
1	1. Studiul de fezabilitate pentru proiecte cu lucrari de constructii-montaj (Anexa 1.4) sau Memoriul justificativ pentru proiecte fara lucrari de constructii montaj (care nu necesita eliberarea certificatului de urbanism) (Anexa 1.5), Insoţite de Foaia de capăt	original
2	Situaţiile financiare (bilant, cont de profit şi pierderi şi formularele 30 şi 40) precedente anului depunerii proiectului inregistrate la Administratia Financiara in care rezultatul operational (rezultatul de exploatare din bilant) sa nu fie negativ. Exceptie fac solicitantii care nu au inregistrat venituri din exploatare. sau <i>Pentru persoane fizice autorizate, asociatii familiale, intreprinderi individuale si intreprinderi familiale:</i> Declaratie speciala privind veniturile realizate in anul precedent depunerii proiectului inregistrata la Administratia Financiara in care rezultatul brut obţinut anual sa nu fie negativ; sau	copie

	<p>Declaratia de inactivitate inregistrata la Administratia Financiara, in cazul solicitantilor care nu au desfasurat activitate anterior depunerii proiectului.</p> <p>Pentru solicitantii a caror activitate a fost afectata de calamitati naturale (<i>inundatii, seceta excesiva etc.</i>) se va prezenta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Situațiile financiare (bilant, cont de profit și pierderi și formularele 30 și 40) <i>din unul din ultimii trei ani precedenti anului depunerii proiectului, in care productia nu a fost calamitata iar rezultatul operational (rezultatul de exploatare din bilant) sa nu fie negativ, înregistrate la Administratia Financiara</i> - in cazul persoanelor fizice autorizate, <i>asociatiilor familiale</i>, intreprinderilor individuale si intreprinderilor familiale: - Declaratie speciala privind veniturile realizate inregistrata la Administratia Financiara in care rezultatul brut obținut anual sa nu fie negativ; <p><i>Pentru anii calamitati solicitantul va prezenta documente (ex.: Proces verbal de constatare si evaluare a pagubelor) emise de organisme abilitate (de ex.: Comitetul local pentru situatii de urgenta)</i></p>	
3	<p>3. Documente pentru cladiri si terenurile pe care sunt/vor fi realizate investitiile:</p> <ul style="list-style-type: none"> - actul de proprietate asupra cladirii si - document care atesta dreptul de proprietate sau folosință asupra terenului, contract de concesiune sau alt document incheiat la notariat, care sa certifice dreptul de folosinta al terenului: contract de inchiriere, de comodat pentru terenul pe care este amplasata cladirea, valabil inclusiv in perioada de monitorizare a proiectului. <p>Contractul de concesiune va fi insotit de adresa emisa de concedent care contine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - situatia privind respectarea clauzelor contractuale, daca este in graficul de realizare a investitiilor prevazute in contract si alte clauze - suprafata concesiunata la zi-daca pentru suprafata concesiunata exista solicitari privind retrocedarea sau diminuarea, si daca da, sa se mentioneze care este suprafata supusa acestui proces. 	copie
4	<p>Certificat de urbanism/ autorizatie de construire pentru proiecte care prevad constructii</p>	copie
5	<p>5. Adeverinta conform Protocolului incheiat între APDRP și ANPM însoțită, după caz, de Acord de mediu/Dovada că a inițiat procedura pentru obținerea</p>	copie

	acordului de mediu și studiul de impact, dacă este cazul, eliberate de Autoritatea competentă pentru protecția mediului.	
6	<p>Declarație pe proprie răspundere a solicitantului, dată de reprezentantul legal de proiect, că va asigura cofinanțarea proiectului și cu precizarea sursei de cofinanțare.</p> <p>Document de la bancă cu datele de identificare ale băncii și ale contului aferent proiectului FEADR (denumirea, adresa băncii, codul IBAN al contului în care se derulează operațiunile cu APDRP).</p>	original
7	<p>7.1 Certificate care sa ateste lipsa datoriilor restante fiscale si sociale emise de Directia Generala a Finantelor Publice si de primariile pe raza carora isi au sediul social sau puncte de lucru si daca este cazul graficul de reesalonare a datoriilor catre bugetul consolidat</p> <p>și</p> <p>7.2. Cazierul fiscal eliberat de Direcția Generală a Finanțelor Publice în conformitate cu legislația națională în vigoare</p> <p>și</p> <p>7.3. Graficul de rambursare a datoriilor către bănci însoțit obligatoriu de document de la bancă pentru certificarea respectării graficului de rambursare (dacă este cazul)</p>	<p>Copie</p> <p>Copie</p> <p>Copie</p>
8	Cazierul judiciar , fără înscrisuri care privesc sancțiuni economico-financiare, al reprezentantului legal de proiect	original
9	<p>9.1 Notificare emisa de DSVSA care certifica conformitatea proiectului cu legislatia sanitar veterinara si pentru siguranta alimentelor</p> <p>sau</p> <p>Adresa emisa de DSVSA care sa certifice faptul ca proiectul nu face obiectul notificarii/ autorizarii.</p> <p>9.2 Avizul sanitar privind constatarea conformitatii proiectului cu conditiile de igiena</p> <p>sau</p> <p>Notificare privind conformitatea proiectului cu conditiile de igiena si sanatate publica</p> <p>sau</p> <p>Notificare ca investitia nu face obiectul evaluarii conditiilor de igiena.</p>	Copie

	<p>inregistrarea ca platitor de TVA, in maxim 10 zile de la data inregistrarii in scopuri de TVA.</p> <p>si</p> <p>12.2 Declaratia privind incadrarea intreprinderii in categoria microintreprinderilor (Anexa nr. 1.6) , semnata de persoana autorizata sa reprezinte intreprinderea, conform legii.</p>	
13	<p>13. Certificatul de inregistrare eliberat de Oficiul Registrului Comertului conform legislatiei in vigoare sau</p> <p>Hotarare judecatoreasca definitiva pronuntata pe baza actului de constituire si a statutului propriu pentru forme asociative, societati cooperative de valorificare, cooperative agricole de procesarea produselor agricole;</p> <p>si</p> <p>Aviz de recunoastere pentru Grupuri de Producători emis de MADR</p> <p>sau</p> <p>Hotarare judecatoreasca definitiva pronuntata pe baza actului de constituire a asociatiei de proprietari privati de padure</p>	Copie
14	<p>14.1 Notificarea beneficiarului asupra platilor efectuate pentru solicitantii care au beneficiat de finantare prin SAPARD/FEADR pentru acelasi tip de investitie și au finalizat proiectul,.</p> <p>14.2 Raport asupra utilizării programelor de finanțare nerambursabilă (va cuprinde obiective, tip de investiție, lista cheltuielilor eligibile, costul și stadiul implementarii, perioada derulării proiectului), întocmit de solicitant, pentru solicitanții care au mai beneficiat de programe de finanțare nerambursabilă începând cu anul 2002, pentru aceleasi tipuri de investitii.</p>	<p>Copie</p> <p>Original</p>
15	<p>15. Raport de expertiza tehnica de specialitate asupra construcției existente, intocmita, datata, semnata si stampilata de un expert tehnic atestat pentru proiectele care prevad modernizarea/consolidarea /extinderea/desfiintarea partiala/lucrari de reparatii precum si finalizarea constructiilor a caror executie a fost intrerupta inainte de finalizarea completa a acestora, se va anexa, in copie, certificatul de atestare al elaboratorului care trebuie sa fie valabil la data intocmirii raportului, pentru proiectele care prevad modernizarea construcțiilor existente/achiziții de utilaje cu montaj și care schimbă regimul de exploatare al construcției existente (dacă este cazul), însoțit de</p>	Copie

	certificatul de atestare ca expert tehnic al elaboratorului valabil la data întocmirii raportului.	
16	<p>Pentru activități care necesită analize de laborator:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Copia contractului încheiat cu laboratorul aprobat de ANSVSA sau acreditat la care a apelat pentru efectuarea analizelor de laborator, în situația în care nu există propriul laborator sau - Copie după autorizația de funcționare a laboratorului propriu Sau - este prevăzut în studiul de fezabilitate ca făcând parte din proiect 	Copie
17	<p>17. Adeverință eliberată de ITRSV-urile în al căror teritoriu de competență se realizează proiectul, prin care să se certifice disponibilitatea cantitativă de materie primă, precum și situația capacităților de procesare pentru acest tip de materie primă, existente numeric și în curs de înființare, dacă este cazul</p> <p>si/sau</p> <p>Extras din amenajamentul silvic (posibilitatea anuală de produse lemnoase - principale și secundare - și nelemnoase) al asociațiilor/acționarilor solicitantului</p> <p>sau</p> <ul style="list-style-type: none"> - document de la APM privind resursele disponibile de produse nelemnoase, autorizație de recoltare/achiziție a produselor nelemnoase <p>Si/sau</p> <p>contracte/precontracte de furnizare din zona pentru busteni, deseuri lemnoase sau produse nelemnoase - în funcție de investiție;</p>	Copie
18	<p>Dacă proiectul vizează activitatea de exploatare forestieră :</p> <p>Atestat de exploatare masă lemnoasă eliberat în condițiile legii, pentru unitățile care se modernizează și recoltează masă lemnoasă</p> <p>Sau</p> <p>Pentru investițiile noi - Declarația pe propria răspundere că va prezenta acest document până la ultima cerere de plată.</p>	Copie
19	<p>Declarație că firma nu este în dificultate.</p> <p>Declarația referitoare la firma în dificultate va fi dată de toți solicitanții, cu excepția PFA-urilor, AF-urilor și societăților cu mai puțin de 2 ani fiscali și va fi semnată</p>	Original

	de persoana autorizata sa reprezinte intreprinderea, conform legii.	
20	Declarație pe proprie răspundere cu privire la respectarea regulii cumulului ajutoarelor de stat (conform Anexei 1.8).	Original
21	<p>21.1 Copie după diploma de studii care sa dovedeasca pregatirea profesionala in domeniul pentru care solicita finantarea (reprezentant legal/ beneficiar) sau</p> <p>21.2 Copie dupa certificatul de formare care sa dovedeasca pregatirea profesionala in domeniul pentru care solicita finantarea (reprezentantul legal/ beneficiar) sau</p> <p>21.3 Declaratie pe propria raspundere in care sa se mentioneze ca beneficiarul proiectului si/sau reprezentant legal de proiect va /vor urma un curs de pregatire profesionala, pana la finalizarea proiectului, inaintea ultimei plati a ajutorului de stat</p> <p>sau</p> <p>21. 4. Recunoaștere/atestare a diplomelor si calificărilor profesionale, eliberată de autoritațile competente conform prevederilor Legii 200/2004 si</p> <p>21.5 Document care sa certifice că reprezentantul legal este o persoană cu rol determinant în conducerea societății, cu contract de muncă încheiat cu aceasta și care este împuternicită să reprezinte societatea în raport cu terții și în justiție.</p>	<p>Copie</p> <p>Copie</p> <p>Original</p>
22	Alte documente justificative (se vor specifica dupa caz)	Copie

4.3 Lista Formularelor și documentelor necesare întocmirii pentru CEREREA DE PLATA

Formulare de plată - documentele și formularele justificative care constituie **Dosarul Cererii de plată** necesar aprobării cheltuielilor efectuate în cadrul proiectului dumneavoastră sunt:

Declaratia de esalonare a depunerii Dosarelor Cererilor de Plata, Anexa 3 (document care prevede modulele de transe de plata); link www.apdrp.ro

Cererea de Plată (inclusiv cererea de plata pentru avans)– anexa 4 - (document care cuprinde o serie de documente justificative, printre care declarația de cheltuieli, raportul de execuție etc.); link www.apdrp.ro

Declarația de cheltuieli – anexa 4.1 (document care prevede tipurile de cheltuieli-achiziții de bunuri/servicii/lucrări/actualizări/diverse și neprevăzute); link www.apdrp.ro

Raportul de execuție – anexa 4.2 (document care prevede realizările fizice și cele financiare); link www.apdrp.ro

Declarația pe propria răspundere a beneficiarului – anexa 4.3 (document care prevede respectarea criteriilor și condițiilor de eligibilitate, precum nedecontarea cheltuielilor rambursate prin PNDR și din alte fonduri nerambursabile; link www.apdrp.ro

TOATE FORMULARELE PREZENTATE AL CĂROR FORMAT ESTE ELABORAT DE APDRP POT FI CONSULTATE ȘI DESCĂRCATE DIRECT DE PE PAGINA DE INTERNET A APDRP (WWW.APDRP.RO – INVESTIȚII PRIN FEADR – M123 CRESTEREA VALORII ADAUGATE A PRODUSELOR AGRICOLE SI FORESTIERE – SCHEMA DE AJUTOR DE STAT) SAU POT FI SOLICITATE DE LA SEDIILE APDRP DIN ȚARĂ.

Alte documente al căror format nu este elaborat de APDRP și nu pot fi furnizate de APDRP

(Lista completă a documentelor este prezentată în Instrucțiunile de completare a Cererii de Plată, publicate pe pagina de internet a APDRP www.apdrp.ro – *Investiții prin FEADR – M123 Creșterea valorii adăugate a produselor agricole și forestiere*); link www.apdrp.ro

4.4. DEFINIȚII

Ajutor de stat – contribuție publică pentru orice măsură care îndeplinește criteriile prevăzute în art. 87(1) din Tratatul CE;

Întreprinderi mici și mijlocii (IMM) – sunt acele întreprinderi care au mai puțin de 250 de angajați și care au fie o cifră de afaceri anuală netă care nu depășește echivalentul în lei a 50 milioane de Euro, fie un rezultat anual al bilanțului contabil care nu depășește echivalentul în lei a 43 milioane Euro.

- în cadrul categoriei de IMM, **microîntreprinderea** este întreprinderea care are mai puțin de 10 salariați și a carei cifră de afaceri sau rezultat anual al bilanțului contabil nu depășește echivalentul în lei a 2 milioane Euro;

- calculul cifrei de afaceri și al numărului de salariați se face ținând cont de statutul întreprinderii, respectiv întreprindere autonomă, legată sau parteneră, astfel cum sunt acestea definite în Legea nr. 346/2004, care a preluat prevederile Anexei la Recomandarea

CE din 6 mai 2003 privind definiția microîntreprinderilor, a întreprinderilor mici și mijlocii, publicată în Jurnalul Oficial al UE nr. L 124/20.05.2003.

Investiție inițială - orice investiție în active corporale și necorporale necesare pentru crearea unei noi unități, extinderea unei unități existente sau angajarea într-o activitate care implică o schimbare fundamentală a produsului sau procesului de producție al unei unități existente (mai ales prin raționalizare, diversificare sau modernizare);

Activele corporale – bunuri materilizate fizic, reprezentate de cladiri, utilaje, echipamente, instrumente de măsură și de control, mijloace de transport tehnologic, echipamente IT;

Activele necorporale – bunuri fără materializare fizică precum patente, licențe, know-how, software sau cunoștințe tehnice nebrevetate

Costuri eligibile – sunt costurile pentru active corporale și active necorporale prevăzute în proiectul declarat eligibil;

Intensitatea brută a ajutorului de stat – reprezintă cota procentuală din costurile eligibile ale proiectului aferentă ajutorului de stat. **Rata de referință** – este rata dobânzii stabilită de către Comisia Europeană pentru România pe baza unor criterii obiective și publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene

și pe Internet; rata se aplică sumelor plătibile în mai multe tranșe anuale.

Beneficiar – microîntreprindere care a încheiat un contract de ajutor de stat cu APDRP pentru un proiect de investiții declarat eligibil și selectat;

Cererea de finanțare – formularul pe care beneficiarul trebuie să îl completeze și să-l depună la APDRP, împreună cu documentele documentația specifică, în vederea evaluării și selecției pentru ajutor de stat.

Cererea de plată – solicitarea scrisă pe care beneficiarul o depune la APDRP pentru obținerea plății unei cote din cheltuielile eligibile efectuate pe parcursul implementării proiectului. La cererea de plată se atașează documentele justificative privind cheltuielile eligibile efectuate;

Contribuția privată – o cantitate de bani pe care o cheltuiește beneficiarul ajutorului de stat, complementar ajutorului acordat cu scopul realizării proiectului de investiții. Cantumul contribuției private este egal partea din cheltuielile eligibile neacoperită de ajutorul de stat la care se adaugă cheltuielile neeligibile în totalitate. Contribuția privată poate fi asigurată **din surse proprii ale beneficiarului**, existente la data efectuării plăților, sau obținute din sponsorizări, donații și legate⁴, etc. **sau din credite bancare, Cofinanțarea**

⁴ **Legate** – Dispoziție testamentară; Bunuri lăsate cuiva prin dispoziție testamentară

publică – reprezintă cuantumul ajutorului de stat alocat proiectelor de investiție; aceasta este asigurată din FEADR și din bugetul Guvernului României;

Fonduri nerambursabile – sume de bani prevăzute în bugetul de stat și în bugetul Uniunii Europene din care este plătită contribuția publică pentru realizarea de proiecte de investiții declarate eligibile de APDRP.

Măsura – Un ansamblu de activități care contribuie la realizarea obiectivelor PNDR 2007-2013 și care se realizează prin contribuție publică și privată pentru proiecte de investiții în domeniile prevăzute în PNDR.

Investiție nouă – cuprinde lucrările de construcții montaj, achizițiile de utilaje și instalații, care se realizează pe amplasamente noi sau pe cele existente dar cărora li se schimbă destinația;

Modernizare – cuprinde lucrările de construcții și achiziții de instalații prin care se realizează re tehnologizarea, reutilizarea și refacerea sau extinderea activității unităților în funcțiune fără modificarea destinației inițiale;

Potențial beneficiar – microîntreprindere care îndeplinește toate condițiile impuse pentru ajutor de stat, dar care încă nu a încheiat un contract cu APDRP de acordare a ajutorului de stat.;

Reprezentantul legal – persoana mandatată de beneficiar pentru a depune cererea de finanțare, are responsabilități și putere decizională din punct de vedere financiar în cadrul societății și, în cazul în care cererea de finanțare este selectată, semnează contractul de finanțare.

Valoare eligibilă a proiectului – reprezintă suma cheltuielilor pentru bunuri, servicii, lucrări, conforme cu Lista cheltuielilor eligibile precizată în prezentul manual, necesare pentru realizarea unui proiect în limita cuantumului maxim al ajutorului de stat și care au fost declarate eligibile de APDRP. **Eligibil** – dreptul de a beneficia de ajutor de stat dacă sunt îndeplinite criteriile și condițiile precizate în Ghidul Solicitantului și în Contractul de acordare a ajutorului de stat;

Valoarea neeligibilă a proiectului – reprezintă suma cheltuielilor pentru bunuri, servicii și/sau lucrări neconforme cu Lista cheltuielilor eligibile sau care sunt încadrate în Lista cheltuielilor neeligibile precizate în prezentul manual precum și diferența sumei cheltuielilor eligibile care depășește limita maximă a ajutorului de stat acordat de APDRP.; cheltuielile neeligibile nu vor fi luate în calcul pentru stabilirea procentului de cofinanțare publică; cheltuielile neeligibile vor fi suportate financiar integral de beneficiarul proiectului;

Valoare totală a proiectului – suma cheltuielilor eligibile și neeligibile pentru bunuri, servicii, lucrări;

Procedura de evaluare și de selecție a proiectelor– reprezintă detalierea etapelor de verificare și de control a documentației unui proiect de investiții din momentul depunerii acesteia la APDRP și până la semnarea contractului de acordare a ajutorului de stat;

Mijloacele de transport specializate reprezintă autovehiculele adaptate la specificul activității microîntreprinderii silvice și care sunt menționate și descrise în studiul de fezabilitate sau memoriul justificativ, anexate cererii de acordare a ajutorului de stat.

Avizele și acordurile necesare investiției - documente prevăzute de cadrul legislativ, administrativ și operațional, inclusiv cel din domeniul mediului, în baza cărora APDRP și celelalte instituții responsabile vor stabili eligibilitatea proiectelor de investiții.

Prelucrare primară, fizică a produselor forestiere lemnoase – prelucrarea arborilor recoltați cu mijloace mecanice până la stadiul de materie primă destinată prelucrării industriale.

Produse forestiere lemnoase: produse de origine forestieră (bușteni din arbori recoltați, tăiați, din pădure) precum și produsele obținute prin prelucrarea primară (cherestea, lemn tăiat subtire) a acestora, *in situ* sau pe platforme special destinate acestei prelucrări și care nu au fost supuse unei prelucrări industriale.

Produse forestiere nelemnoase: în înțelesul schemei XS 28/123F/2008, aceste produse sunt ciupercile de pădure, fructele de pădure și alte produse naturale provenite din flora spontană forestieră (lacuri, rășini, balsamuri, păr vegetal, iarbă, semințe forestiere, mușchi, licheni, plante medicinale, flori și frunze cu calități aromo-terapeutice).

Sub niciun titlu, produsele de vânătoare nu fac obiectul categoriei de produse nelemnoase.

Abrevieri:

APDRP – Agenția de Plați pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, instituție publică cu personalitate juridică, subordonată Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale – scopul APDRP îl constituie derularea Fondului European Agricol pentru Dezvoltare, atât din punct de vedere tehnic, cât și financiar;

CRPDRP – Centrele Regionale de Plați pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, structură organizatorică la nivel regional a APDRP (la nivel național există 8 centre regionale);

OJPDRP – Oficiile Județene de Plați pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, structură organizatorică la nivel județean a APDRP (la nivel național există 42 Oficii județene);

FEADR – Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală, reprezintă o parte din Bugetul Uniunii Europene,

AM PNDR - Autoritatea de management a PNDR – organismul responsabil cu managementul și implementarea eficientă, efectivă și corectă a PNDR;

PNDR – Programul Național de Dezvoltare Rurală- este documentul în baza căruia s-a alocat României o parte din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală.

Pilonul I al Politicii Agricole Comune (PAC) – cuprinde măsuri și programe finanțate prin Fondul European de Garantare Agricolă (FEGA) și constituie baza plăților directe și a măsurilor de piață. El este complementar **Pilonului II al PAC**

Pilonului II al PAC - cuprinde măsuri și programe finanțate prin Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR), ca parte a Bugetului Uniunii Europene destinată dezvoltării durabile a agriculturii și prin care se asigură finanțarea dezvoltării exploatațiilor agricole, sistemelor de prelucrare a produselor agricole, silviculturii, pescuitului precum și dezvoltarea socială rurală în condițiile unei stricte protecții a mediului și respectării tradițiilor locale.

Acțiunile implementate prin cei doi Piloni ai PAC sunt strâns legate și se completează reciproc.

Politica Agricolă Comună (PAC) – este un set de reguli și mecanisme care reglementează producerea, procesarea și comercializarea produselor agricole în Uniunea Europeană și care acordă o atenție crescândă dezvoltării rurale. Are la bază prețuri comune și organizații comune de piață;

4.5 APDRP ÎN SPRIJINUL DUMNEAVOASTRĂ

Orice beneficiar care se încadrează în aria de finanțare a măsurilor din cadrul FEADR, are dreptul să acceseze fondurile europene nerambursabile pentru finanțarea propriilor proiecte de investiții pentru dezvoltare rurală.

APDRP va stă la dispoziție de luni până vineri între orele 8:30 și 16:30 pentru a vă acorda informații privind PNDR, dar și pentru a primi propunerile sau sesizările dumneavoastră privind derularea PNDR.

APDRP, prin cele 8 Centre Regionale și cele 42 de Oficii Județene, vă ajută să primiți finanțare nerambursabilă pentru proiectul dumneavoastră.

Dacă întâmpinați greutăți în obținerea informațiilor sau considerați că sunteți defavorizat în accesarea fondurilor europene scrieți-ne pe adresele:

București, Str. Știrbei Vodă, nr. 43, sector 1;

reclamatii@apdrp.ro;

www.apdrp.ro – Forumuri de discuții / Reclamații.

Experții APDRP vă pot acorda, pe loc sau în termenul legal (maxim 30 de zile), orice informație necesară în demersul dumneavoastră pentru accesarea fondurilor europene.

Însă, nu uitați că experții APDRP nu au voie să vă acorde consultanță privind elaborarea unui proiect.

Echipa APDRP vă poate ajuta ori de câte ori aveți o plângere, o reclamație sau o petiție privind o situație care intră în aria de competență a APDRP.

De asemenea, dacă considerați că sunteți nedreptățit, defavorizat sau sesizați posibile neregularități în derularea PNDR, nu ezitați să vă adresați în scris Agenției de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, pentru soluționarea problemelor.

Pentru a reclama o anumită situație sau pentru a sesiza eventuale neregularități informați-ne în scris.

ATENȚIE! Pentru a putea demara investigațiile și soluționa favorabil reclamația sau sesizarea dumneavoastră, aceasta trebuie să fie explicită, să conțină informații concrete, verificabile și datele de contact ale persoanei care a întocmit respectiva reclamație sau sesizare!